

M+ pigs pleit voor invoering gezondheidspaspoort “Doorgedreven monitoring sleutel voor reductie medicijngebruik”

Tekst en beeld: Franky De Letter

Het antibioticagebruik in de sector moet dalen. Vooral onze Deense collega's hebben alsnog de reputatie in deze richting aan te geven. Maar ook in Nederland wordt er inmiddels met het nodige omhaal werk gemaakt van het terugdringen van het medicijngebruik op bedrijfsniveau. Blijft België achter? Niet als het van het bedrijf M+ pigs uit Lochristi afhangt. Op 5 jaar tijd verminderden Bart en Bénédicte Mouton-Dobbels de totale medicatiekost op hun zeugenbedrijf immers met 40 procent!

Dat wij - net als zichzelf overigens - niet van 'holle praatjes' maar des te meer van 'harde cijfers' houden, weten de Moutons intussen. Bij onze aankomst op het bedrijf had Bart de getallen dan ook netjes klaar liggen. En die liegen er niet om (zie tabel 1). Noteerde de totale kost voor medicatie en vaccinatie op het zeugenbedrijf in 2008 nog gemiddeld 3,36 euro big, dan is dat voor het eerste kwartaal van dit jaar gereduceerd tot 1,98 euro. Diezelfde tabel maakt meteen ook duidelijk dat er op het bedrijf veel meer gevaccineerd wordt; voor 1,04 euro per big vandaag, tegenover amper 0,33 euro vier jaar geleden. “Vaccineren beschouwen wij dan ook als het nemen van een bepaalde verzekering”, zegt Bart.

Opstart in 2006

De zeugenstapel op het bedrijf werd in 2006 opgebouwd vanuit een kern met een hoge gezondheidsstatus. “We waren toen van mening dat het zonder medicatie noch vaccinatie allemaal mogelijk zou zijn, uiteraard mits een doorgedreven externe bioveiligheid. Toch bleek dat het bedrijf al snel besmet was met PRRS”, vertelt Bénédicte. “In overleg met diverse instanties en dierenartsen hebben we toen besloten om de interne bioveiligheid te optimaliseren en een afgewogen vaccinatie-strategie en monitoring op te starten.”

Dit heeft er toe geleid dat het bedrijf M+ momenteel erg stabiel draait. “Naarmate we stabiel gingen draaien, boekten we ook een stuk vooruitgang qua arbeidsefficiëntie”, getuigt Bart. Allerlei ziektes en aandoeningen

Een infectie is nooit ver weg. Behalve respect van een strikte externe bioveiligheid besloten Bart en Bénédicte om de interne bioveiligheid te optimaliseren en een afgewogen vaccinatiestrategie en monitoring op te starten.

komen het dagelijkse werk inmiddels veel minder verstoren. “Waar we vroeger 3,55 biggen per uur arbeid produceerden, halen we nu 4 biggen per uur.” Het effect van de medicatiereductie is dus meevoudig.

Dat Bart en Bénédicte er in geslaagd zijn om de medicatiekosten met precies 41 % (1,98 t.o.v. 3,36 euro per big) te reduceren, zegt veel over de mogelijkheden die er wat dit betreft vandaag in de sector zijn. Uiteraard vraagt dit een welbepaalde strategie.

Verkliekers

Een gedegen monitoring – een regelmatige opvolging, dus – van de gezondheidstoestand van de dieren op het bedrijf is het fundament van de gunstige ontwikkeling. Driemaal per jaar worden deels door DGZ en deels door een Duits laboratorium, bloedstalen geanalyseerd. In samenwerking met de bedrijfsdierenarts Alain Vanneste treedt Michel Loicq hier op als 'gezondheidsdierenarts'. In onderling overleg en aan de hand van de vorige resultaten, worden diercategorieën en dierleeftijden aangeduid die moeten worden bemonsterd. Dat alles laat toe een zogenaamd 'serologisch profiel' van het bedrijf op te stellen. Dat is de

basis voor adviezen op vlak van vaccinatie, bioveiligheid en, waar echt nodig, behandeling.

Opmerkelijk bij dit alles is het gebruik van verklikkerdieren. Gelet op het intensieve vaccinatieprogramma op het bedrijf is de interpretatie van de resultaten van de diverse bloedonderzoeken immers niet eenvoudig. Bart verduidelijkt: “Bij de fokgelten hebben we verklikkers zitten; geltjes die nergens tegen gevaccineerd worden. In elke leeftijdsgroep zitten er zo 5 à 10 dieren. Via de monitoring krijgen we aldus te zien welke ziektekiemen er circuleren in de diverse leeftijdsgroepen.”

Driemaal per jaar worden deels door DGZ en deels door een Duits laboratorium, bloedstalen geanalyseerd.

Eigenlijk gaat het, net als bij een proef, om getuigen. Op het bedrijf M+ zit er onder de gelten grosso modo 1 verklikker op 100 dieren. Analyse van deze resultaten laat toe de circulatie van het wildvirus – dan wel het vaccinvirus - aan te tonen. De discipline bestaat erin dat de verklikkerdieren niet gevaccineerd mogen worden. Bénédicte: “Verklikkers krijgen aan beide oren een zeugenummer. Praktisch; de vaccinator komt in het hok, ziet een dier met 2 nummers, en zal dat dier onmiddellijk markeren.”

Eenmaal de gelten in productie komen, worden ze mee gevaccineerd met de zeugen. “We willen immers zo gezond mogelijk fokmateriaal in de stal brengen”, beklemtoont Bénédicte nog. “Tegelijk willen we die dieren ook zo goed mogelijk verzekeren door vaccinatie.”

Stabiliteit en transparantie

De monitoring laat toe continu bij te sturen. “Vroeger waren we wat dit betreft eigenlijk blind”, vertelt Bart. “Deze aanpak heeft ons alvast geleerd dat de maternale immuniteit op ons bedrijf ook in de biggenbatterij een stukje verder - tot 6 à 8 weken - doorgaat zodat ook die leeftijdsgroep veel stabiel is. Door voortdurend bij te sturen is het antibioticaverbruik in onze biggenbatterij intussen bijna nihil. We hebben inmiddels een stabiele stapel. De biggen in de kraamstal hebben allemaal dezelfde immuniteit dankzij een goede vaccinatiestrategie bij de zeugen en een goede kraamhokwerking. Dit voorkomt onderlinge besmetting op de biggenbatterij.”

Ziedaar hoe de gezondheidstoestand op het bedrijf nog een stuk kon worden verhoogd terwijl tegelijk het antibioticagebruik werd verlaagd. “Maar we vaccineren inderdaad meer”, geeft Bart aan. “Ons credo is dan ook; bespaar niet op vaccineren maar pas de vaccins heel gericht toe. Het juiste tijdstip vinden is

een kwestie van te monitoren met de techniek van de verklikkerdieren.”

Uiteraard kost ook de hele monitoring geld. Uit de cijfers van 2008 tot en met 2011 die we hierover te zien kregen, blijkt het gemiddeld om 0,15 euro per big te gaan. Op de keper beschouwd moet die kost dus toegevoegd worden aan de 1,98 euro medicatie- en vaccinatiekost in tabel 1. Maar ook dan zit het nog allemaal erg goed. De factuur voor het eerste kwartaal 2012 is immers nog 37 % lager dan de gemiddelde factuur over 2008!

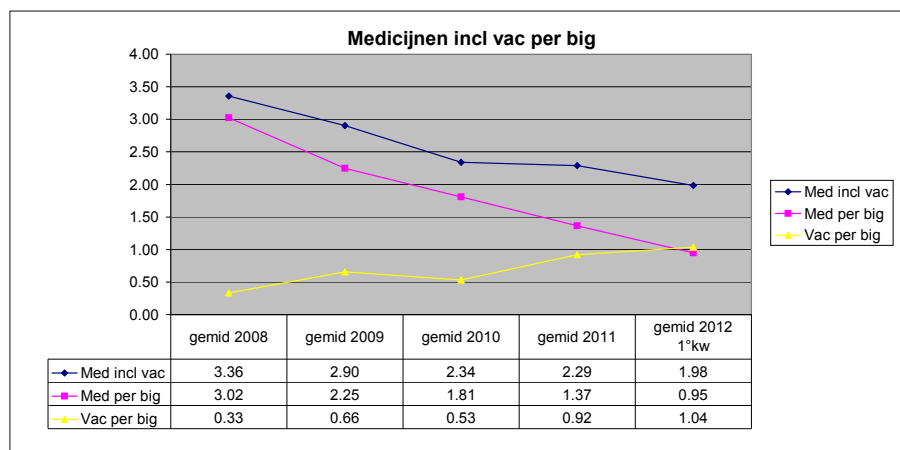
Gezondheidspaspoort

Het bedrijf M+ heeft een gezondheidspaspoort (zie www.Mpluspigs.be). “PRRS, APP, wegwijnziekte, mycoplasma, PIA, bloeddiarree, schurft, snuffelziekte, Glässer en salmonella, zijn pathogenen die we altijd meenemen in de monitoring zodat steeds duidelijk is waar onze gezondheid op vandaag zit”, zegt Bart. Hij meent dat deze vorm van transparantie een pluspunt kan zijn voor de hele varkenssector. “Wij zouden dan ook graag zien dat er hier in België werk gemaakt wordt van een gezondheidspaspoort, naar het voorbeeld van wat in Denemarken al jaren gangbaar is.”

In Denemarken heeft elk bedrijf zijn SUS-paspoort. “Elk bedrijf hier in Vlaanderen zou een paspoort moeten hebben waaruit blijkt waar het staat qua gezondheid. Alleen op die manier is er vooruitgang te boeken. Zo kan voorkomen worden dat bedrijven onnodig gaan vaccineren of antibiotica gebruiken”, meent Bénédicte.

Bart opnieuw: “Als de gezondheidsstatus gemonitord wordt en men via zijn paspoort kan aantonen waar men effectief staat, dan kan er worden bespaard op vaccinatie en medicatie in het algemeen. Dat kan geld opbrengen; en dat is nodig want het is nog altijd niet rooskleurig in de sector.”

Tabel: Kost medicijnen inclusief vaccins per big

Bart en Bénédicte Mouton-Dobbels

Bedrijfsprofiel

Bart en Bénédicte Mouton-Dobbels baten in Lochristi (Oost-Vlaanderen) het fokzeugenbedrijf M+ pigs uit. De dieren worden gehouden in een twee-wekensysteem en zijn gehuisvest in een etagestal. In augustus 2006 werd het bedrijf bevolkt met Danbred SPF-zeugen.

www.Mpluspigs.be

Transparantie

Beschreven aanpak kwam tot stand toen het bedrijf M+ besloot duurzaam te gaan produceren. Bénédicte: “Ons motto is trouwens ‘Gezond voor mens en dier’. We willen vooral transparantie geven ten aanzien van onze klanten en ook ten aanzien van de consument een veilig stukje varkensvlees garanderen.”

Via een *log in* kunnen de klanten het vaccinatie-schema en de gezondheidsstatus van het bedrijf raadplegen en opvolgen. Een 7-tal bedrijven volgt naar verluidt intussen het voorbeeld. Bart: “We hebben wel al ervaren dat eenzelfde ent-schema niet steeds op elk bedrijf past. Bedrijven hebben nu eenmaal een andere gezondheidsstatus. Vandaar ons pleidooi voor het instellen van een gezondheidspaspoort. De sector in het algemeen moet zich hiervan meer bewust worden. Ondanks alle aandacht en vastberadenheid, weten we niet waar we morgen kunnen staan op vlak van gezondheidsniveau. Een infectie is nooit ver weg. Mits een strikte planning en protocol, samen met het juiste advies van externen, kunnen we onze bedrijfsgezondheid blijvend op niveau houden.”